УДК 635.9.631.52

**В.Ф. ГОРОБЕЦЬ, С.П. МАШКОВСЬКА,
О.Д. ТИМЧЕНКО, Ю.В. БУЙДІН, Т.О. ЩЕРБАКОВА**

Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України
Україна, 01014 м. Київ, вул. Тімірязєвська, 1

ВІДДІЛ КВІТНИКОВО-ДЕКОРАТИВНИХ РОСЛИН: МИНУЛЕ І СУЧАСНЕ

У статті наведено опис колекційного фонду, аналіз селекційної роботи та основні досягнення відділу квітниково-декоративних рослин Національного ботанічного саду ім. М.М. Гришка НАН України за період його становлення. Відображено основні напрями наукової діяльності на сучасному етапі та накреслено перспективи науково-дослідної роботи з квітниково-декоративними рослинами на майбутнє.

Відділ квітниково-декоративних рослин Національного ботанічного саду ім. М.М. Гришка НАН України є провідним науковим центром в Україні з питань інтродукції, сортовивчення, селекції та впровадження в зелене будівництво основних груп трав'янистих квітниково-декоративних рослин [1, 10]. За роки існування відділу створено надзвичайно цінні колекції декоративних видів і форм, які нині нараховують понад 3,5 тис. видів і сортів (див. таблицю).

Роботи з інтродукції квітниково-декоративних рослин були розпочаті в Ботанічному саду ще в 1946 р. під керівництвом завідувача відділу культурної флори Д.Ф. Лихваря і продовжені співробітниками відділу квітникарства (завідувач П.С. Чабан) [11].

Відділ квітникарства було створено у 1967 р., а згодом при ньому організовано лабораторію тропічних і субтропічних рослин (завідувач С.М. Приходько), яку у квітні 1974 р. було перетворено на відділ закритого ґрунту (завідувач Т.М. Черевченко) [7]. На базі відділу квітникарства почала функціонувати лабораторія генетики та інтенсивної селекції квітникових рослин, яку очолив М.П. Ященко [2, 12].

Основоположниками робіт з інтродукції та селекції квітниково-декоративних рослин були кандидати біологічних наук В.А. Макаревич, Ф.С. Дудік, К.Д. Харченко, Л.М. Яременко і канд. с.-г. наук Д.П. Юхимчук. Саме завдяки зусиллям цих науковців було закладено колекційні та експериментальні ділянки з первинного інтродукційного випробування квітникових рослин, створено базові колекції, що стали джерелом вихідного матеріалу для вітчизняного насінництва та селекційної роботи. Великий внесок у становлення колекційних фондів зробили д-р біол. наук Н.М. Дудік, кандидати біологічних наук М.П. Ященко, В.Ф. Горобець, М.І. Орлов, Г.М. Музичук, О.О. Котік, провідні інженери І.О. Тиран, Л.П. Уласенко, Л.А. Сагуліна, Н.І. Чередніченко, Ю.А. Войченко, Г.П. Самайда та інші.

Нині колектив відділу проводить велику роботу **з мобілізації світових рослинних ресурсів та інтродукційного видо- і сортовивчення декоративних рослин**. Мобілізація генофонду квітниково-декоративних рослин передбачає два аспекти інтродукційної діяльності: 1) збагачення й оновлення асортименту квітникових рослин за рахунок залучення нових родів, видів або сортів, досвід використання яких уже відомий в інших регіонах; 2) створення генофонду видів і сортів, що становлять певний інтерес з погляду можливостей використання їх у селекції як донорів особливо цінних або принципово нових декоративних і господарських ознак. Співробітниками відділу приділяється належна увага обом

© В.Ф. ГОРОБЕЦЬ, С.П. МАШКОВСЬКА, О.Д. ТИМЧЕНКО, Ю.В. БУЙДІН, Т.О. ЩЕРБАКОВА, 2005

напрямам цієї діяльності. Найпоширенішим методом мобілізації рослин світової флори є залучення насіння з ботанічних установ різних континентів шляхом виписування його за делектусами. Під час відряджень у ботанічні сади країн СНД було завезено посадковий матеріал квітникових рослин. Багато рослин отримано шляхом обміну із селекціонерами-любителями.

Колекційний фонд

У відділі зібрано найбільшу колекцію квітниково-декоративних рослин відкритого ґрунту в Україні, в якій представлено трав'янисті красивоквітучі рослини флори світу. Вона охоплює 842 види, 2825 сортів, близько 400 гібридів та форм рослин, які належать до 337 родів, 64 родин, 31 порядку (див. таблицю). Колекції деяких культур відділу є найбільшими не тільки в Україні, а й у Східній та Західній Європі.

Колекція однорічних і дворічних квітниково-декоративних рослин нараховує 304 види і 453 сорти однорічних та 25 видів і 7 сортів дворічних квітниково-декоративних рослин, які належать до 147 родів, 42 родин. Найбільшими у колекції є родини Asteraceae, Scrophulariaceae, Solanaceae, Caryophillaceae, Malvaceae, Lamiaceae. Родина Asteraceae нараховує 86 видів (40 родів). Найповніше представлені роди Calendula L., Zinnia L., Cosmos Cav., Osteospermum L., Xanthisma DC. Найбільша сортова різноманітність у родів Callistephus (164 сорти, що належать до 27 сортогруп), Tagetes L. (40), Cosmos Cav. (13), Zinnia L. (9 сортів).

Колекція багаторічних квітниково-декоративних рослин

Колекція астильби нараховує 7 видів та 83 сорти, що належать до 10 груп за походженням. Враховуючи, що нині в світі існує близько 300 сортів астильби, ця колекція є однією з найбільших у Східній Європі.

Колекція жоржин представлена видом Dahlia × cultorum (збірний культигенний

Колекційний фонд квітниково-декоративних рослин НБС ім. М.М. Гришка НАН України

Культура, група культур	Кількість			Усього, % від загальної кількості
	видів	сортів	усього	
Однорічні та дворічні	329	460	789	21,52
Багаторічні				
Астильба	7	83	90	2,45
Лілійник	4	61	65	1,77
Жоржина	1	246	247	6,74
Канна	2	21	23	0,63
Півники	6	181	187	5,10
Півонія	9	565	574	15,65
Флокс	1	20	21	0,57
Хризантема	2	157	159	4,34
Малопоширені культури	258	58	316	8,62
Декоративні злаки та газонні трави	150	65	215	5,86
Цибулинні та бульбоцибулинні				
Гладіолуси	2	364	366	9,98
Лілії	8	130	138	3,76
Нарциси		87	87	2,37
Тюльпани	23	268	291	7,94
Дрібноцибулинні	40	59	99	2,70
Усього	842	2825	3667	100

вид складного гібридогенного походження) і 246 сортами, зокрема 25 сортами селекції Ботанічного саду (оригінатор М.П. Ященко). У колекції найповніше представлено сорти із класів: Кактусові, Декоративні, Перехідні, Німфейні та Кулясті. За кольорами суцвіть: білих — 6 сортів, малинових — 5, червоних — 14, рожевих — 14, жовтих — 7, оранжевих — 9, бузкових — 9, двокольорових — 7 сортів.

Колекція канн нараховує 2 види і 21 сорт.

Колекція півників — 6 видів та 181 сорт (з них півників бородатих (I. hybrida) — 141 сорт, спурія (I. spuria) — 17, сибірських (I. sibirica) — 23 сорти).

Колекція півонії представлена 9 видами та 565 сортами і є найбільшою в Україні та однією з найбагатших серед країн ближнього зарубіжжя. У колекції наявні всі існуючі нині садові групи як в історичному плані, так і на рівні найсучасніших досягнень світової селекції. Колекція є базою для проведення різнопланових наукових досліджень та еталоном для державного сортовипробування півонії. На основі колекції створено 27 сортів.

Колекція хризантеми нараховує 2 види та 157 сортів як вітчизняної, так і зарубіжної селекції. Наявні сорти, відповідно до садової класифікації, представляють сім класів: немахрові — 10 сортів, напівмахрові — 19, анемоноподібні — 5, махрові плоскі — 69, махрові кулясті — 29, помпонні — 20, променисті — 5 сортів.

Колекція флоксів представлена 1 видом та 20 сортами.

Колекція лілійників створена в 1982 р. і нині представлена 4 видами (H. fulva L., H. middendorffii Trautv. et Mey, H. aurantiaca Bacer., H. citrina Baroni.) та 61 сортом, з яких 2 належать до групи раннього строку цвітіння, 46 — середньораннього, 11 — середнього та 2 — середньопізнього строку цвітіння. В колекції наявні групи великоквіткових та дрібноквіткових сортів з широкою гамою забарвлення квіток: жовтих тонів — 33 сорти, червоних — 13, рожевих — 11, пурпурово-фіолетових — 4 сорти.

Колекція малопоширених кореневищних багаторічників налічує 202 видів та 80 сортів, які належать до 92 родів, 39 родин. Найповніше представлені родини Asteraceae, Crassulaceae, Laminaceae, Liliaceae, Ranunculaceae, Rosaceae, Saxifragaceae, Scrophulariaceae.

Колекція декоративних злаків та газонних трав представлена 128 видами та 22 сортами декоративних злаків, які належать до 52 родів та однієї родини Poaceae Barnh., та 44 видами і 21 сортом газонних трав — представниками 4 родів.

Колекція цибулинних та бульбоцибулинних культур представлена 74 видами і 909 сортами, з яких ***колекція дрібноцибулинних рослин*** нараховує 40 видів і 59 сортів, ***колекція нарцисів*** — 87 сортів, які належать до 8 садових груп (трубчасті — 5 сортів, крупнокорончасті — 29, дрібнокорончасті — 5, махрові — 16, цикламеноподібні — 1, тацетовидні — 1, поетичні — 3, з розрізаною коронкою — 27 сортів); ***колекція тюльпанів*** охоплює 23 види, 268 сорти, що представляють 14 садових груп; ***колекція гладіолусів*** — 2 види, 364 сорти, ***колекція лілій*** — 8 видів і 130 сортів, які належать до 4 гібридних груп.

Нині значну роботу, яка полягає у підтриманні, поповненні і поновленні колекційних фондів відділу, виконують кандидати біологічних наук В.Ф. Горобець, О.Д. Тимченко, С.П. Машковська, Ю.В. Буйдін, Т.О. Щербакова, молодші наукові співробітники Г.О. Горай, О.П. Перебойчук, провідні інженери Л.Г. Завідова, В.М. Завалєєва, Н.Б. Тарасюк, Н.А. Андрух, Н.К. Ненужна, В.М. Косенко, В.І. Прасол та інші.

Селекційна робота

Унікальні колекції рослин з різних ботаніко-географічних регіонів світу, які зібрані у відділі, є базою для створення нових сортів та гібридів. Науковці відділу вперше у світовій практиці створили сорти жоржини, форми півонії з принципово новими

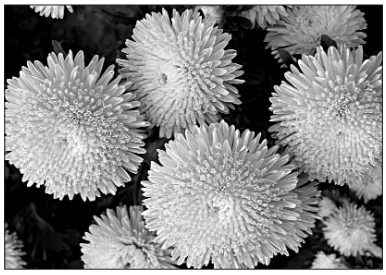

Айстра однорічна 'Анюточка' — призер Міжнародної виставки "Флоріада-92" (Зутермеєр, Нідерланди)

Айстра однорічна 'Празднічная' — призер Міжнародної виставки "Флоріада-92" (Зутермеєр, Нідерланди)

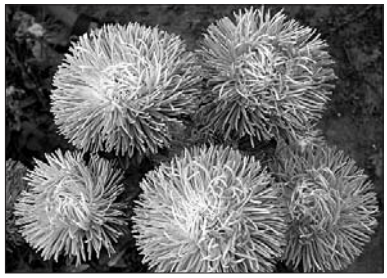

Айстра однорічна 'Сапфіровоє Пламя' — призер Міжнародної виставки "Флоріада-92" (Зутермеєр, Нідерланди)

Півонія молочноквіткова 'Ювілей Києва'

Півонія молочноквіткова 'Червоний Оксамит'

Жоржина 'Видубецькі Купола' — призер Міжнародної виставки "Флоріада-92" (Зутермеєр, Нідерланди)

Жоржина 'Квітнева Ніч' — призер Міжнародної виставки "Флоріада-92" (Зутермеєр, Нідерланди)

Жоржина 'Вечірні Дзвони' — призер Міжнародної виставки "Флоріада-92" (Зутермеєр, Нідерланди)

Хризантема дрібноквіткова 'Хрустальна' — бронзовий призер Міжнародної виставки "Експо-90" (Осака, Японія) та призер Міжнародної виставки "Флоріада-92" (Зутермеєр, Нідерланди)

Хризантема дрібноквіткова 'Кнопа' — бронзовий призер Міжнародної виставки "Експо-90" (Осака, Японія)

Півонія молочноквіткова 'Жемчужная россипь' — призер Міжнародної виставки "Флоріада-92" (Зутермеєр, Нідерланди)

Експозиція відділу квітниково-декоративних рослин на міській виставці квітів, 2004 р.

донорськими ознаками, вивели сорти квітниково-декоративних культур, для яких характерна оригінальність забарвлення, форми квітки і суцвіття, що відповідають світовим тенденціям [5]. Селекційна робота була розпочата в 1948 р. Ф.С. Дудіком з жоржинами та К.Д. Харченко з флоксами, півниками та півоніями. Пізніше діяльність у цьому напрямі продовжили Н.М. Дудік — з дрібноквітковою хризантемою, М.І. Орлов з ломиносами, Л.П. Лемпіцький, Г.І. Рахуба — з трояндами, Л.М. Яременко, Н.І.Чередніченко — з айстрою однорічною, М.П. Ященко, О.Д. Тимченко — з жоржинами і гладіолусами, В.Ф.Горобець — з півонією та хризантемою, О.О. Лаптєв, О.О. Котік, І.Л. Проховська, Ф.Г. Передерій, Б.Х. Грінченко, Т.Ф. Томко — з газонними травами [3].

Перші результати робіт із селекції квітникових рослин були отримані в 60-х роках минулого століття. З того часу вченими-селекціонерами створено понад 150 нових оригінальних сортів, 143 з них захищено авторськими свідоцтвами, зокрема: 7 сортів флокса волотистого, 7 — півників, 8 — хризантеми (оригінатор К.Д. Харченко), 8 — півонії, 1 — гладіолуса (оригінатори К.Д. Харченко, І.О. Тиран), 1 — півонії (оригінатори К.Д. Харченко, І.О. Тиран), 1 — жоржин (оригінатор Ф.С. Дудік), 24 — жоржин (оригінатор М.П. Ященко), 2 — хризантеми (оригінатор Н.М. Дудік), 27 — хризантеми (оригінатори В.Ф. Горобець, Л.Г. Завідова), 18 — півонії (керівник селекційних програм і головний автор В.Ф. Горобець), 13 — айстри однорічної (оригінатори Л.М. Яременко, Н.І. Чередніченко), 11 — гладіолуса (оригінатори М.П. Ященко, О.Д. Тимченко), 4 — ломиноса (оригінатори М.І. Орлов, Ю.О. Войченко, Г.П. Самайда), 11 сортів газонних трав (оригінатори О.О. Лаптєв, О.О. Котік, Ф.Г. Передерій, І.Л. Кусрашвілі, Б.Х. Грінченко, Т.Ф. Томко) [4, 6, 8, 9].

Під час створення нових сортів використовувалися різні методики селекційної роботи з конкретною культурою. Так, у роботі з жоржинами М.П. Ященко вперше в світовій практиці успішно використав метод контрольованого інбридингу і гетерозисної селекції, що дало змогу створити перші вітчизняні сорти особливо цінних для озеленення пурпуроволистих жоржин (Вічний вогонь, Серце Данко, Залп "Аврори"), які за своїми декоративними ознаками значно перевершували як вихідні, так і сучасні сорти іноземної селекції [2].

Сорти айстри однорічної (Празднічная, Ніна, Жемчуг, Лелека, Вереснева, Анюточка, Сапфировоє пламя), створені Л.М. Яременко і Н.І. Чередниченко методом міжсортових схрещувань та аналітичної селекції, відзначаються міцним кущем, що не полягає, високою стійкістю до фузаріозу.

Використання міжвидової гібридизації в селекції півонії дало можливість В.Ф. Горобцю збагатити селекційний фонд культури міжвидовими та інбредними гібридами з високою комбінаційною здатністю і вперше в Україні отримати гібридні сорти Бенефіс, Корифей, Офелія, Хохлома, Червоні Вітрила, Ювілей Києва, Червоний Оксамит, які характеризуються суперраннім цвітінням і оригінальністю форми та забарвлення квіток.

Створені науковцями відділу сорти квітниково-декоративних рослин за комплексом показників відповідають вимогам міжнародних стандартів і отримали визнання не лише в Україні, а й на світовому рівні. Про це свідчать нагороди, отримані на міжнародних виставках. Так, Великою золотою медаллю на виставці "Далія-87" в Ерфурті (Німеччина) відзначено сорти жоржин М.П. Ященка, золотою медаллю "Флора Оломоуц" (Чехія) — сорти айстри однорічної Л.М. Яременко, срібними медалями — сорти жоржин М.П. Ященка, бронзовими медалями виставки "Експо-90" (Осака, Японія) — сорти хризантеми садової, оригінаторами яких є В.Ф. Горобець і Л.Г. Завідова та сорти жоржин, створені М.П. Ященком [7]. Сорти айстри однорічної, жоржини, хризантеми та півонії відзначено дипломом виставки "Флоріада-92" (Зутермеєр, Нідерланди) і срібною медаллю на Міжнародному конкурсі націо-

нальних садів "Експо-93" (Штутгарт, Німеччина). Крім того, співробітники відділу неодноразово нагороджувалися золотими, срібними та бронзовими медалями, грамотами і дипломами ВДНГ СРСР та ВДНГ України, Президії АН СРСР, міськвиконкому Києва та інших організацій за участь у виставках і конкурсах [3].

Досягнення вчених відділу в галузі селекції вітчизняних сортів квітниково-декоративних рослин і впровадження їх у зелене будівництво України були відзначені преміями Національної академії наук України. Так, лауреатами Премії ім. В.Я. Юр'єва стали К.Д. Харченко (1982), М.П. Ященко (1986), О.О. Котік та О.О. Лаптєв (1991), лауреатом Премії ім. Л.П. Симиренка — В.Ф. Горобець (1999).

Нині у відділі працюють учені-селекціонери — провідний науковий співробітник канд. біол. наук В.Ф. Горобець і старший науковий співробітник канд. біол. наук О.Д. Тимченко, які продовжують селекційні роботи своїх попередників і передають досвід учням.

За результатами інтродукційного видо- і сортовивчення запропоновано оновлений асортимент квітниково-декоративних рослин для масового використання в декоративному садівництві, який охоплює види і сорти різного призначення, що відзначаються як високими декоративними якостями, так і високою стійкістю до комплексу несприятливих факторів середовища. Квітниково-декоративні рослини, які пройшли первинне інтродукційне випробування, та сорти, виведені у відділі, прикрашають площі, бульвари та вулиці багатьох міст та населених пунктів України. Багато сортів квітниково-декоративних рослин районовано у країнах СНД та Балтії.

Сьогодення відповідно до практичних потреб вимагає знання генетичного потенціалу рослин для задоволення різнобічних потреб і швидкого реагування на їх зміну. Нині лише у садівництві використовується понад 30 тис. видів рослин, а з урахуванням культиварів ця цифра, як мінімум, вдвічі більша [13]. Усе різноманіття рослин розпорошено по численних колекціях ботанічних установ різних країн. Саме тому на міжнародному рівні гостро постала проблема концентрації і систематизації даних щодо існуючих фондів і приведення їх до загальнодоступних форматів. Велика увага приділяється питанню уніфікації систем документування рослин і створенню міжнародної інформаційної бази колекційних зразків ботанічних установ світу. У зв'язку з цим, науковці відділу працюють нині над **створенням інформаційної бази колекційних фондів квітниково-декоративних рослин ботанічних садів, наукових та інших установ України.**

Не менш важливим на нинішньому етапі інтродукційної роботи є опрацювання **шляхів подальшого вдосконалення кожної конкретної рослинної колекції.**

У відділі проводиться дослідження **біологічних особливостей квітниково-декоративних культур**, а саме — онтогенезу, морфогенетичних особливостей, особливостей репродуктивної біології та адаптаційної здатності інтродукованих рослин, ведеться пошук шляхів оздоровлення ґрунту в агроценозах квітниково-декоративних культур.

Аспіранти і здобувачі відділу працюють над дисертаційними роботами за такими темами: А.С. Дорошенко — "Репродуктивна біологія видів та сортів роду Dahlia Cav. в умовах Лісостепу України", Г.О. Горай— "Декоративні види родини Papaveraceae Juss., морфологічні аспекти інтродукції та практичне використання", В.О. Прокопчук — "Інтродукція в Лісостеп України видів квітниково-декоративних рослин родини Scrophulariaceae Juss." (науковий керівник канд. біол. наук Г.М. Музичук); Л.М. Кикоть — "Біологічні особливості та ефективність різних способів розмноження видів і сортів лілії, інтродукованих у НБС" (науковий керівник — канд. біол. наук О.Д. Тимченко); О.П. Перебойчук — "Інтродукція декоративних видів роду анемона

(Anemone L.) в умовах Полісся та Лісостепу України" (науковий керівник — д-р біол. наук чл.-кор. НАН України Т.М. Черевченко).

У 2004 р. молодшим науковим співробітником відділу Ю.В. Буйдіним захищена кандидатська дисертація на тему "Біологічні особливості інтродукованих сортів астильби (Astilbe Buch. — Ham. ex. D. Don) в умовах Лісостепу України" (науковий керівник — канд. біол. наук В.Ф. Горобець).

За результатами науково-дослідних робіт відділу захищено 7 кандидатських дисертацій (Ф.С. Дудік, К.Д. Харченко, Н.М. Дудік, М.П. Ященко, В.Ф. Горобець, О.Д. Тимченко, Ю.В. Буйдін).

Колектив відділу займається також науково-популяризаційною та просвітницькою діяльністю, яка полягає у щорічній участі в міському святі квітів, проведенні тематичних виставок квітів у Національному ботанічному саду ім. М.М. Гришка, написанні науково-популярних брошур та статей, виступах на радіо і телебаченні.

Таким чином, у відділі квітниково-декоративних рослин успішно продовжуються інтродукційні та селекційні дослідження, започатковані ще у часи становлення Ботанічного саду. У завдання наукових розробок на майбутнє входить поповнення асортименту квітниково-декоративних рослин за рахунок залучення нових, оригінальних за декоративними ознаками видів, а також нових сортів вітчизняної та зарубіжної селекції, що відповідають світовим стандартам. Планується розширення селекційної роботи з астильбою, лілійниками, лілією, флоксами та створення колекцій гейхери, гіацинтів, клеоми з наступним залученням їх до селекційного процесу.

1. *Гродзинский А.М.* Этапы развития Центрального республиканского ботанического сада АН УРСР // Интродукция и акклиматизация. — К.: Наук. думка, 1986. — Вып. 6. — С. 3—7.

2. *Гродзінський А.М.* Ященко Микола Петрович // Вісник АН УРСР. — 1986. — № 8. — С. 102—104.

3. *Дудик Н.М.* Основные достижения и перспективы научно-исследовательской работы с цветочно-декоративными растениями // Там же. — С. 59—62.

4. *Дудик Н.М., Харченко Е.Д.* Пионы: Каталог-справочник. — К.: Наук. думка, 1987. — 128 с.

5. *Звітує* Національний ботанічний сад // Вісник НАН України. — 2003. — № 6. — С. 7—8.

6. *Каталог* сортів рослин, створених у Національному ботанічному саду ім. М.М. Гришка НАН України / Т.М. Черевченко, Д.Б. Рахметов, Н.В. Чувікіна та ін. — К.: Нора-прінт, 2004. — 32 с.

7. *Кваша В.В., Кохно Н.А., Собко В.Г., Майко Т.К.* Сад над Славутичем. Путеводитель по Центральному ботаническому саду имени Н.Н. Гришко Академии наук Украины. — К.: СП "Свенас", 1993. — 192 с.

8. *Орлов М.И.* Клематисы. — К.: Урожай, 1972. — 67 с.

9. *Харченко К.Д.* Флокси. — К.: Наук. думка, 1975. — 158 с.

10. *Черевченко Т.М., Кваша В.В., Чувікіна Н.В.* Академічний ботанічний сад: витоки // Вісник НАН України. — 2000. — № 2. — С. 29—34.

11. *Черевченко Т.М., Майко Т.К.* Тропические и субтропические растения в закрытом грунте ЦРБС. Создание генофонда, результаты и перспективы исследований // Интродукция и акклиматизация. — К.: Наук. думка, 1986. — Вып. 6. — С. 66—68.

12. *Черевченко Т.М., Косаківська І.В.* Центральний ботанічний сад Академії наук України: етапи розвитку // Укр. ботан. журн. —1992. — **49**, № 2. — С. 92—100.

13. *Index* of Garden Plant / Ed. M. Griffiths. — Portland: Timber press, 1994.—1234 p.

В.Ф. *Горобец, С.П. Машковская, О.Д. Тимченко, Ю.В. Буйдин, Т.О. Щербакова*

Национальный ботанический сад им. Н.Н. Гришко НАН Украины, Украина, г. Киев

ОТДЕЛ ЦВЕТОЧНО-ДЕКОРАТИВНЫХ РАСТЕНИЙ: ПРОШЛОЕ И НАСТОЯЩЕЕ

В статье приведено описание коллекционного фонда, анализ селекционной работы и основные достижения отдела цветочно-декоративных растений Национального ботанического сада им. Н.Н. Гришко НАН Украины за период его становления. Представлены основные направления научной деятельности на современном этапе и намечены перспективы научно-исследовательской работы с цветочно-декоративными растениями на будущее.

V.F. *Gorobetz, S.P. Mashkovska, O.D. Tymchenko, Yu. V. Buidin, T.O. Shcherbakova*

M.M. Gryshko National Botanical Gardens, National Academy of Sciences of Ukraine, Ukraine, Kyiv

DEPARTMENT OF DECORATIVE FLOWER PLANTS: PAST AND PRESENT

The description of collections, analysis of breeding experiments and basic achievements of Department of decorative flower plants of M.M. Gryshko National Botanic Gardens from the time of its foundation are presented. Basic directions of scientific activity at the present stage are given and the prospects of research activity with decorative flower plants in the future are drawn.